Deres reise videre som kronprinspar er også vår reise

Taler
Jonas Gahr Støre
Statsminister

Dato
25 august 2023

Sted
Bakgården på Slottet

Omstendigheter
Statsministerens tale ved feiringen av kronprinsparets 50-årsdager

Deres Majesteter, Deres Kongelige Høyheter,

Kjære kronprinspar, Mette-Marit og Haakon, kjære alle sammen,

På vegne av regjeringen: Gratulerer med 50-årsdagene! Og med bryllupsdagen!

Et helt halvt liv har dere delt sammen.

Og fått barn og hund og stasjonsvogn – hva vet jeg.

Dere møttes med musikken som ramme, på Quartfestivalen i Kristiansand. Dere fant tonen – en felles tone.

Og det synes på dere: En resonans hos hverandre – en god klang. Vi så det igjen, akkurat nå. Og begge er dere gode til å lytte. Det kan vi alle erfare.

Kultur har betydd mye i deres liv. Og dere har betydd mye for norsk kulturliv.

Derfor er regjeringens gave til dere hentet fra kulturen – dere skal få en liten konsert med en internasjonal stjerne fra Tromsø – Dagny Norvoll Sandvik.

Gled dere til det, men før Dagny slipper til:

Jeg har noen ganger tenkt at det kan ikke være bare enkelt å være kongelig noe

sted, heller ikke i Norge – å være vår førstefamilie.

Men historien har vist at dere – som tre generasjoner før dere – har lykkes i å være både kongelige og midt blant folket. Det må være en krevende balanse – og dere balanserer.

For vi forventer jo at dere skal være som alle andre – og samtidig helt unike.

Drive med aktiviteter som folk flest gjør – og samtidig fylle en ekstraordinær rolle.

Leve alminnelige liv – og samtidig være forbilder.

Gi uttrykk for sunne holdninger og syn på aktuelle saker – men ikke være partiske, ikke være politiske.

Verne om deres private rom – og samtidig være i offentligheten. Og invitere oss inn.

Kanskje aksepterer befolkningen i andre monarkier at de kongelige er noe helt for seg selv, opphøyde og uoppnåelige.

Men det går jo ikke her. Heldigvis for det.

Og takk for måten dere forstår hva og hvordan Norge er.

Vi blir glade – og stolte – når vi ser dere møter og lytter til forfattere, idrettsutøvere og gründere som også vi har fulgt med på.

At dere surfer, sykler, tar toget.

At dere løfter opp vår tids viktigste temaer og gir dem tyngde – som hav, miljø og bærekraft, fattigdom, HIV og Aids, psykisk helse, unge midt i en krevende oppvekst, og med de som står i fare for å falle utenfor fellesskapet.

Der er dere.

Kjære kronprinspar,

«Highs and lows», skal Dagny synge. Om kjærligheten, som holder, både på toppturer og nedturer. Om livet selv, som byr på oppturer og dype dalsøkk – for oss alle.

Vi ser hvor godt team dere er – for hverandre og landet vårt.

Hvor glade dere er i hverandre.

Hvor høyt dere prioriterer familien, storfamilien.

Hvor åpne og ærlige dere er – de gangene livet ikke går på skinner.

Hvor grundig dere arbeider med å kjenne og bli kjent med hva som former det norske samfunnet. – Også i år, hvor 50-årsdagene markeres ved besøk rundt om i landet – Stord, Setesdal, Telemark, Træna, Finnmark, Oslo – og alltid:

Hjem til folk. Og i dag er altså vi hjemme her på Slottet.

En bursdag på vinger og hjul.

En feiring både av og med nasjonen – selve kongeriket.

Og Norge er mye geografi. Landet er langt. Gjestene her i kveld illustrerer det.

Kjære kronprinspar,

Dere skal også finne ut av det vi nordmenn liker veldig godt å diskutere – men sjelden er enige om:

Hva er det norske?

Dere skal til og med representere det, til enhver tid, i enhver sammenheng, særlig i utlandet. – Det norske.

Er det: Allværsjakka? Matpakka? Likestilling? Bunader og samekofter? Ibsen? Karpe? – Det norske.

Det er i alle fall vevet sammen.

Kongen og Dronningen har på en hjertevarm måte klart å leve med denne fortellingen, speile og forme den, og ta den videre.

For det norske står ikke stille.

Og nå er dere neste generasjon – i bevegelse – finner nye toner i det norske – en ny vev i vårt åpne landskap.

For dere betyr den norske fortellingen mangfold, fargen er regnbuens, himmelen er høy, naturen er nær.

Dere skal føre videre en godt fungerende institusjon, et kongehus – og tilpasse det og fornye det:

Tradisjon – og innovasjon.

Det godt etablerte – og det helt nye.

Det kjente og kjære – inn i en ukjent fremtid.

«Det handler om det vi ønsker å strekke oss etter», sa Kronprinsessen i et bursdagsintervju. – Felles verdier, felles arenaer.

Gjennom Kongen og Dronningen har dere i mange år hatt dyktige læremestre. Og det å være med pappa og mamma på jobb, er jo alltid stas.

«Men gjør det på din måte», har Kongen sagt, han vi er så glade i, nettopp fordi han selv gjør det på sin måte.

Kjære kronprinspar, kjære Mette-Marit og Haakon,

Jeg er glad for at Norges konstitusjonelle monarki er i de beste hender, i kloke hoder, i velprøvde tradisjoner, og med en åpenhet mot det uprøvde.

Og med tryggheten og styrken deres – hentet fra en dyp tillit til hverandre – som vi kan føle.

«Dere har tro på hverandre og møter fremtiden med tillit», sa biskop Gunnar Stålsett i domkirken for 22 år siden.

Og vi kan se og oppleve at denne tilliten har slått rot – som hos de store trærne her i Slottsparken – i deres kjærlighet til hverandre, i klangen dere har funnet og utviklet videre, og i det fine samspillet med alle oss andre.

Og med det utgangspunktet – og derfor kan jeg si til dere i kveld – på vegne av oss alle: Deres reise videre som kronprinspar er også vår reise.

Gratulerer med dagen! Og ta vel imot Dagny.

Kilde
regjeringen.no

Emneoversigt
Festtale, Kongehuset, Norge

URI
https://www.virksommeord.no/tale/deres-reise-videre-som-kronprinspar-er-ogsa-var-reise